

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. B.**
státní příslušnost Ukrajina,
zastoupen Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem
sídlem v Ostravě, Vrázova 1324/40

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2024, č. j. OAM-31/LE-BA05-LE05-PD1-2022, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2024, č. j. OAM-31/LE-BA05-LE05-PD1-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení k rukám jeho advokáta ve výši 6 800 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že řízení o prodloužení doplňkové ochrany zastavil podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“).

II. Skutková zjištění vycházející z obsah správního spisu

2. Žalobce podal dne 20. 2. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany a dne 3. 3. 2022 poskytnul údaje ke své žádosti o mezinárodní ochranu. Dne 3. 3. 2022 s žalobcem proběhl pohovor k jeho žádosti.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 9. 2022 udělil žalobci mezinárodní ochranu ve formě doplňkové ochrany na dobu 12 měsíců podle § 14a zákona o azylu.
4. Správní spis obsahuje mj. žádost žalobce o vydání cizineckého pasu, fotokopii pasu žalobce či žádost pro azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany o vydání nebo prodloužení průkazu povolení k pobytu, zmiňující vždy datum narození žalobce „X“.
5. Dne 23. 8. 2023 žalobce požádal o prodloužení doplňkové ochrany. V žádosti uvedl datum svého narození „X“.
6. Žalobce dne 14. 12. 2023 požádal o vydání potvrzení pro úřad práce. V žádosti zmínil datum narození „X“. Dne 14. 12. 2023 Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační policy, Oddělení Zastávka u Brna, žalobci potvrzení vydalo.
7. Ve spise žalovaného je založen i spisový materiál vedený k žádosti žalobce o vydání cizineckého pasu (č. j. OAM-24100/CD-2023). Na listinách v tomto spise založených je žalobce označen datem narození „X“.
8. Žalovaný dne 6. 12. 2023 vyzval žalobce k odstranění vad žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, neboť žalobce se v žádosti identifikoval datem narození „X“. Výzvu si žalobce nepřevzal, byla doručena tzv. fikcí dne 22. 12. 2023.
9. Následně žalovaný dne 29. 5. 2024 předvolal žalobce k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Toto předvolání si žalobce opětovně nepřevzal, bylo mu doručeno dne 13. 6. 2024 (fikcí).
10. Z úředního záznamu ze dne 18. 6. 2024 se podává, že se žalobce nedostavil k pohovoru v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany.
11. Žalovaný dne 11. 7. 2024 vydal žalobou napadené rozhodnutí. Konstatoval, že se žalobce nedostavil na základě předvolání k pohovoru, aniž by sdělil žalovanému jakýkoli důvod, natož závažný. Při pohovoru mělo dojít k odstranění vady žádosti žalobce spočívající v chybně uvedeném datu narození žalobce.

III. Obsah žaloby

12. Proti zamítavému rozhodnutí brojí žalobce včasnou žalobu. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
13. Žalobce je přesvědčen, že jeho žádost obsahovala veškeré potřebné náležitosti k tomu, aby o ni mohl žalovaný rozhodnout, aniž by žalobce vyzýval k odstranění vady. Žalobce pouhým omylem zaměnil jedinou číslici ve svém datu narození, a to číslici „0“ za číslici „8“. V daném případě se tak jedná pouze o pravopisnou chybu, ke které žalovaný vůbec neměl přihlížet.
14. Žalovaný již v minulosti udělil žalobci doplňkovou ochranu. Žalovaný ví, že v původní žádosti žalobce uvedl správné datum narození. Žalobce upozorňuje na to, že žalobce dokonce i v napadeném rozhodnutí uvádí správné datum narození žalobce. Takováto pravopisná chyba není dle žalobce důvodem pro postup, který žalovaný zvolil v nynější věci po podání žádosti. Nemůže být tedy ani důvodem napadeného rozhodnutí.
15. Žalobce uvádí, že si není vědom důvodu nedoručení předvolání. Poštu si pravidelně přebírá. Byl sám překvapen, že o jeho žádosti nebylo ve lhůtě rozhodnuto. Navštívil, proto osobně pracoviště žalovaného v Havířově, aby se informoval o stavu své žádosti. Teprve v tuto chvíli, dne 6. 8. 2024, se dozvěděl o existenci rozhodnutí, které si téhož dne převzal.
16. Žalobce se dne 6. 8. 2024 také zaměstnance žalovaného tázal, z jakého důvodu mu v případě chyby netelefonovali. Žalovanému v minulosti předal své telefonní číslo. Bylo mu sděleno, že „volají jen v případě nejasností“. Dle žalobce však chyba takovouto nejasností je. Jedná se o zcela marginální pravopisnou chybu, jejíž vysvětlení by vyřešil jeden telefonický hovor. Díky rigidnímu postupu žalovaného tak celá věc dospěla zcela zbytečně až k podání této žaloby.

IV. Stanovisko žalovaného

17. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
18. V písemném vyjádření ze dne 27. 8. 2024 popřel oprávněnost námitek žalobce. Dodal, že žalobce vyzval k odstranění vad; žalobce si poštu nepřevzal.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. V napadeném rozhodnutí krajský soud nezjistil takové vady, k nimž by byl povinen přihlídnout i bez návrhu nebo které by způsobovaly jeho nicotnost (srovnej § 76 odst. 2 s. ř. s.).
20. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.

21. Žaloba je důvodná.
22. Krajský soud předně shrnuje relevantní právní úpravu a judikaturní úsudky dopadající na souzenou věc.
23. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu se řízení dále zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil do azylového zařízení, ačkoliv k tomu byl podle tohoto zákona povinen, k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
24. Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a); pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany. Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodloužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně. Ustanovení § 25 písm. d) se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použije obdobně.
25. V rozhodnutí ze dne 2. 5. 2023, č. j. 1 Azs 36/2023–21, Nejvyšší správní soud rozebral účel a použití § 25 písm. d) zákona o azylu.
26. Pro výklad ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu je rozhodný článek 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany. Tento článek se zabývá postupem v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti. Dle jeho prvního odstavce *[č]lenské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že: a) nereagoval na žádosti o poskytnutí údajů nezbytných pro žádost podle článku 4 směrnice 2011/95/EU nebo se nedostavil k osobnímu pohovoru podle článků 14 až 17 této směrnice, ledaže žadatel v přiměřené lhůtě prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit; b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.*
27. Tato východiska konstantě využívá i Nejvyšší správní soud, který například v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, č. j. 6 Azs 45/2018 - 32, vyslovil, že se „vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout.“ Shodný postoj k uvedenému ustanovení Nejvyšší správní soud zaujal i ve svých rozhodnutích ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Azs 100/2018 - 29, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Azs 50/2021 - 59, či ze dne 31. 8. 2018, č. j. 2 Azs 358/2017 - 46.

28. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 7. 2021 č. j. 7 Azs 42/2021 - 29 uvedl, že: „Z uvedeného tedy vyplývá, že předpokladem pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu je takový postup žadatele o mezinárodní ochranu, z něž bude vyplývat, že vzal konkludentně svou žádost zpět, respektive od ní odstoupil. Na takové jednání však nelze automaticky bez dalšího usuzovat na základě prostého faktu, že se žadatel o udělení mezinárodní ochrany nedostavil ve lhůtě stanovené v § 3c zákona o azylu do přijímacího střediska, zvláště pak pokud žadatel se správním orgánem aktivně komunikuje a ani z jeho jednání neplyne úmysl vyhybat se projednání své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Porušení povinnosti dostavit se ve stanovené lhůtě do přijímacího střediska tedy samo o sobě neimplikuje, že se žadatel nedostavil bez závažného důvodu k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“
29. Krajský soud si je vědom toho, že výše citovaná judikatura se vztahuje *prima facie* k pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu. Její závěry lze nicméně vztáhnout i na žádost o prodloužení doplňkové ochrany. O to více, pokud novelizací, kterou provedl zákon č. 173/2023 Sb., bylo mj. do § 53a odst. 4 zákona o azylu vloženo, že „pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany“ a „ustanovení § 25 písm. d) se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použije obdobně.“
30. Krajský na podkladě výše uvedeného přitaká, v podstatě jediné, žalobní námitce, vyčítající žalovanému jeho rigidní reakci na písařskou chybu žalobce, které se dopustil záměnou jediné číslice ve svém datu narození. Souhlasí s tím v tom, že charakter této chyby v nynější věci neměl implikovat postup, který žalovaný zvolil a který v důsledku vyústil v to, že žalovaný o žádosti žalobce věcně nerozhodl.
31. Z žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 23. 8. 2023 je zřejmé, že žalobce v době jejího podání disponoval doplňkovou ochranou (s platností do 24. 10. 2023). Dne 14. 12. 2023 pak žalobce požádal o vydání potvrzení pro úřad práce. Z obou žádostí, o jejichž pravosti žalovaný nijak nepochyboval a které obsahují podpis žalobce, je i laikovi zjevné, že k žádostem připojené podpisy jsou totožné a že jedná se o podpisy žalobce.
32. Je rovněž nutno zdůraznit, že sám žalovaný ve všech písemnostech vyhotovených v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu (namátkou napadené rozhodnutí, protokol o předání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, předvolání k převzetí rozhodnutí, úřední záznam o nedostavení se k pohovoru, předvolání k pohovoru, výzva k odstranění vad žádosti) označuje žalobce správným datem narození (tj. X). Žalovanému tedy bylo v průběhu celého správního řízení a z jeho úřední činnosti jasné, s kým řízení vede, kdo je jeho účastníkem, a případné „riziko“ záměny účastníka zde absentovalo.
33. Postup žalovaného, který měl snahu písařskou chybu v datu narození žalobce odstranit, lze v obecné rovině pochopit. Ze spisu je patrné, že žalovaný žalobce prvně vyzval k odstranění vad žádosti dne 6. 12. 2023, výzva byla žalobci doručena fikcí; následně dne 29. 5. 2024 předvolal žalobce k pohovoru; i toto předvolání mu bylo doručeno fikcí; k pohovoru se žalobce nedostavil a žalovaný řízení o prodloužení doplňkové ochrany napadeným rozhodnutím zastavil; žalobce si rozhodnutí převzal až osobně dne 6. 8. 2024. Na tomto proto místě musí krajský soud korigovat žalobní tvrzení, že si žalobce poštu přebírá.

Z obálek založených ve správní spise („doručenek“) je zřejmé, že žalobce si poštu (na adrese X) nepřebírá; zásilky se po úložní době se vrací žalovanému. V předmětné věci není ani sporu o tom, že žalovaný z formálního úhlu pohledu řádně a včas doručil žalobci předvolání k pohovoru, ke kterému se žalobce ve stanovený termín nedostavil.

34. S ohledem na okolnosti souzené věci nicméně žalovaný v reakci na písařskou chybu žalobce zvolil postup přehnaně formalistický, s nepřiměřenými dopady do právní sféry žalobce, čehož si žalovaný musel být vědom.
35. Ze správního spisu totiž neplynou žádné skutečnosti, z nichž by bylo lze dovodit, že by žádost nepodal právě žalobce a že by na podané žádosti nadále netrval. Nelze přehlédnout, že žalovaný dne 14. 12. 2023 žalobci vydal potvrzení pro potřeby úřadu práce a osobního dostavení se žalobce pro převzetí napadeného rozhodnutí.
36. Postup žalovaného byl příliš komisní a v kontextu souzené věci neúměrný svým dopadům. Nelze říci, že by žalovaný nerespektoval zákonná ustanovení. Aplikoval je nicméně v kontextu souzené věci striktně a formalisticky. Ohledně správního přístupu správních orgánů a aplikace zákona, resp. k přístupu spočívajícímu v tzv. přepjatému formalismu lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 5 Afs 16/2003.
37. Žalovaný v nynější věci totiž nijak neobjasnil, zda žalobce již nemá zájem spolupracovat se správním orgánem. Rovněž relevantně nezpochybnil, že to nebyl právě žalobce, kdo podal žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný se spokojil jen s tím, že se žalobce nedostavil k pohovoru, což mu v důsledku umožnilo řízení zastavit. Ve věci přitom disponoval dostatečnými indiciemi pro to, aby vyhodnotil, kdo žádost podal, a následně meritorně rozhodl o samotné žádosti. Žalobní námitky jsou proto důvodné.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

38. Krajský soud s ohledem na výše uvedené proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil dle odst. 4 téhož ustanovení k dalšímu řízení. V něm je žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
39. V řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, jemuž v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud žalovaného zavázal k náhradě nákladů řízení žalobci podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění do 31. 12. 2024 (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 6 200 Kč za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení před krajským soudem advokátem; podání žaloby) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu; a dále ve výši 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty. Celková náhrada nákladů činí 6 800 Kč.

40. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám advokáta žalobce.
41. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 27. března 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně